

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ТВАРИН
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Зав. кафедри хірургії і акушерства
сільськогосподарських тварин,
кандидат біологічних наук,
доцент _____ С. М. Масліков
“ _____ ” _____ 2021 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

ДІАГНОСТИКА І ЛІКУВАННЯ КІШОК З ПОМЕТРОЮ В УМОВАХ
ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПІДПРИЄМЦЯ
«ОВЧАРОВА Ю.О.» МІСТА ДОБРОПІЛЛЯ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

26.05 – ДР. 1072 24 05 21. 034. ПЗ

Студент–дипломник _____ Д. О. Кулешова

Керівник дипломної роботи,
д. вет. н., проф. _____ П. М. Склярів

Консультанти:
з охорони праці
к. с.–г. н., доц. _____ В. О. Сапронова

з економічних питань
к. вет. н., доц. _____ В. В. Зажарський

З М І С Т

РЕФЕРАТ	3
АНОТАЦІЯ	4
ВСТУП	5
1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	7
2. ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	13
2.1. Матеріали та методи дослідження	13
2.2. Характеристика	15
2.3. Результати власних досліджень та їх аналіз	18
2.3.2. Дослідження вікової залежності піометри у кішок -пацієнтів ветеринарної клініки ФОП «Овчарова Ю.О.».....	21
2.3.3. Діагностика піометри у ветеринарній клініці фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.».....	26
2.4. Розрахунок економічної ефективності	39
3. ОХОРОНА ПРАЦІ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ	41
3.1. Аналіз стану охорони праці в умовах	41
3.2. Аналіз небезпечних та шкідливих факторів.....	42
3.3. Пожежна безпека.....	44
4. ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ	45
Висновки	45
Пропозиції.....	46
5. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	47
6. ДОДАТКИ.....	51

РЕФЕРАТ

Дипломна робота «56» «Діагностика і лікування кішок з піометрою в умовах ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.» міста Добропілля Донецької області» викладена на 58 сторінках друкованого тексту, ілюстрована 8 таблицями та 19. рисунками, містить 43 першоджерела, 3 фото.

Мета роботи полягала в аналізі діагностичних та лікувальних заходів за піометри у кішок. В умовах ветеринарної клініки було проведено дослідження поширення піометри серед кішок, а також вікової, сезонної залежності та породної схильності до піометри. Визначено ефективність консервативного та оперативного способів лікування кішок з піометрою і встановлено, що в умовах ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарової Ю.О.» міста Добропілля більш ефективним методом є оваріогістеректомія.

Виявлено поширеність піометри, яка за період 2019 року в журналі було зафіксована 74 випадків піометр у кішок, а за 2020 було зафіксовано 137 випадків тому можливо впевнено говорити, що кількість захворювань на піометру зростає з кожним роком все більше.

При дослідженні вікової залежності піометри у кішок встановили чітку тенденцію що до захворюваності віком від 2 до 5 років – 32%, від 5 до 8 років– 41 % та від 8 років і старше – 25%.

Виявлено сезонну динаміку та породну схильність. Сезонної динаміки піометри у кішок було виявлено, що у теплу пору року більше звернень з піометрою припадало на теплу пору року – 59,5%, тоді як на холодну – 40,5%.

Породна схильність що найчастіше відмічалася у кішок британської (26,3%) та шотландської порід (23.2%), а також безпородних (16,9%).

АНОТАЦІЯ

Кулешова Д.О. Діагностика і лікування кішок з піометрою в умовах ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.» міста Добропілля Донецької області.

В умовах ветеринарної клініки було проведено дослідження поширення піометри серед кішок, а також вікової, сезонної залежності та породної схильності до піометри.

Для постановки діагнозу проводили 2 види досліджень, таких як: загальне дослідження та ультразвукове дослідження.

Проведено порівняльну характеристику консервативного та оперативного способів лікування кішок з піометрою та визначення економічної ефективності.

Ключові слова: кішка, піометра, овариогістеректомія, діагностика, лікування.

Kuleshova D.O. Diagnosis and treatment of cats with pyometra in the veterinary clinic of an individual entrepreneur "Ovcharova Y.O." of the city of Dobropillya, Donetsk region.

In the veterinary clinic, a study was conducted on the prevalence of pyometra among cats, as well as age, seasonal dependence and relative predisposition to pyometra.

To make a diagnosis, a general examination and an ultrasound examination were performed.

The comparative characteristics of conservative and operative methods of treatment of cats with pyometra and determination of economic efficiency were carried out.

Key words: cat, pyometra, ovariohysterectomy, diagnosis, treatment.

ВСТУП

Піометра – це запалення матки у тварин зі скупченням у порожнині матки вмісту – гнійного ексудату. [7, 11, 12, 14].

Може бути відкрита і закрита форма.

Відкрита – при відкритій шийці матки. Хвороба характеризується виділеннями – в залежності від типу, гнійними або кров'яними [7, 8, 10, 14].

Закрита форма протікає при закритій шийці матки, при ній немає ніяких виділень. На ранніх стадіях при закритій шийці піометра протікає безсимптомно, але, розвиваючись, може виражатися загальною млявістю тваринного, збільшенням живота, збільшенням спраги, слабкістю задніх кінцівок.

Інфекції матки небезпечні не тільки тому, що вони можуть спричинити розрив матки, але також через їх вплив на органи, особливо на нирки. Нині власники тварин і ветеринарні лікарі досить часто використовують гормональні контрацептиви, в тому числі гестагеновмісні препарати, як з метою запобігання небажаної вагітності, так і для корекції статевої охоти. Піометра розвивається після проникнення бактеріями через шийку матки, яка відкривається під час циклу та після вагітності.

Діагноз ставиться на підставі анамнезу, клінічних ознак і, обов'язково, – ультразвукового дослідження. Але вчасно діагностувати захворювання дуже важко або взагалі не має змоги [7, 12, 14].

Тому важливу роль в діагностуванні хвороби відіграє ультразвукове дослідження – найважливіше обстеження внутрішніх органів, які протікають в них, за допомогою ультразвукових хвиль.

При цьому виді обстеження можливо оцінити розмір матки та лікування.

Єдиним ефективним методом лікування піометри є оваріогістеректомія – видалення матки і яєчників.

Піометра частіше діагностується зі збільшенням віку – у кішок старше 7 років. При цьому наголошується, що місце проживання тварин (міська місцевість) на досліджувані показники не впливає. Очевидно, що відомості про генетичні і вікових фактори, що визначають схильність тварин до розвитку захворювання, можуть бути корисні для розробки програм розведення порід кішок з високим ступенем ризику виникнення піометри і майбутніх досліджень генетичного фону захворювання. Крім того, зіставлення даних по частоті піометри у кішок однієї породи і віку, які застосовували гормональні контрацептиви, і інтактних тварин може внести корективи в розробку схем регуляції статевої охоти і уточнити показання і протипоказання до їх застосування [12, 14].

Об'єкт і предмет дослідження:

Об'єкт дослідження – кішки з піометрою, методи діагностики та схеми лікування кішок з піометрою.

Предмет дослідження – клінічний стан кішок з піометрою, об'єктивність методів діагностики та ефективність способів лікування кішок з піометрою.

Мета роботи – визначення ефективності діагностичних та лікувальних заходів за піометри кішок в умовах ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.».

Для досягнення поставленої мети необхідно було вирішити наступні **завдання:**

1. Визначити структуру захворюваності кішок в умовах ветеринарної клініки «Фізична особа підприємець Овчарова Ю.О.».
2. Виявити поширеність піометри в умовах ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.».
3. Встановити вікову і сезонну залежність та породну схильність кішок до захворювання на піометру.
4. Розрахувати економічну ефективність лікування хворих на піометру кішок.

1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Піометра – це запалення матки у тварин зі скупченням у порожнині матки вмісту – гнійного ексудату [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Закритий – це надзвичайно небезпечний стан, при якому закриття шийки матки призводить до того, що гній зливається в порожнину матки без виходу з ладу. Ці симптоми можуть погіршитись протягом короткого періоду часу. Оскільки немає виділень, а інші симптоми інфекції не легко помітні, власники можуть вирішити чекати це перед тим, як звертатися до ветеринарної уваги. На жаль, це підвищує ризик того, що матка постійно розширюватиметься і в кінцевому підсумку розривається всередині тіла або що нирки не зможуть досягти успіху. До цієї категорії потрапляють до 1/3 жертв піометри [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Відкритий – цей тип піометри виникає, коли шийка матки залишається відкритою після інфікування. Як правило це може бути легко помилковим, як продовження статевого циклу. Відкрита піометра все ще класифікується як надзвичайна ситуація через загрозу пошкодження органів, особливо нирок [7, 8, 10, 11, 12, 14].

На початку дане захворювання найчастіше протікає безсимптомно. Загальний стан не змінюється тривалий час, може бути відзначене деяке збільшення спраги.

Виділення при невеликій їх кількості можуть бути довгий час не помічені. Якщо кількість виділень велика, можливо побачити витікання з піхви та на шерстному покриві тварини. Більш явно може виражатися посилення спраги. Внаслідок цього можлива поліурія [8, 11, 12, 14].

При закритій піометрі можливе збільшення обсягу живота, загальна млявість, зниження апетиту [22].

У разі гострого процесу можливо виділити:

1. знижений або повністю відсутній апетит;
2. підвищена спрага;

3. збільшений в обсязі живіт;
4. виділення з петлі. Вони можуть бути кров'яними або мутно-білими, смердючими;
5. занепокоєння тварини [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Діагноз ставиться на підставі анамнезу, клінічних ознак і, обов'язково – ультразвукового дослідження. Але вчасно діагностувати захворювання дуже важко або взагалі не має змоги [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Тому важливу роль в діагностуванні хвороби відіграє ультразвукове дослідження.

При цьому виді обстеження можливо оцінити розмір матки та лікування.

Після дії нейролептика тварину фіксують на хірургічному столі.

Поголену і вимиту шкіру протирають спиртовими тампонами від місця майбутнього розрізу до периферійних ділянок, до тих пір, поки вони не стануть чистими [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Консервативне лікування застосовується в основному при відкритій формі піометри, але в більшості випадків призводить лише до тимчасового поліпшення стану тварини. У комплекс консервативних лікувальних заходів зазвичай включають естрогенні препарати, окситоцин, антибіотики, бісептол, внутрішньовенно глюкозу, розчин Рінгера, крапельно гемодез та інші засоби, що сприяють детоксикації організму і підтримують функцію печінки, нирок, серця. У молодих тварин в основному при відкритій формі піометри і непорушеному загальному стані організму задовільні результати іноді дає застосування простагландину, наприклад ензапроста-Ф у дозі 0,25 мг / кг – 2-5 ін'єкцій з інтервалом 24 год. При завищенні дози препарату до 0, 5 мг / кг у кішок з'являються побічні явища: слинотеча, блювота, часті сечовипускання і дефекація [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Для протирання використовують 70% -ий етанол або ізопропіл. Потім двічі змазують 5% -ним спиртовим розчином йоду, 5% -ним розчином перманганату калію або розчином формальдегіду.

По лінії розрізу підшкірно ін'єкують 2% -ний розчин новокаїну [5].

Далі роблять розріз.

Роз'єднують м'язові шари і входять в черевну порожнину. Далі підтягують матку з черевної порожнини і знаходять яєчники. Далі накладають лігатури на зв'язки яєчників, перевіряютьчи добре вони тримаються і відрізають [5].

Потім на шийку матки або краніальну частину піхви накладають дві лігатури.

І між ними перерізають її, попередньо захистивши черевну порожнину стерильною серветкою [5].

На рану черевної стінки накладають триповерховий шов: безперервний кетгутувий на пристіночну очеревину; переривчастий вузлуватий (кетгут, шовк) на білу лінію живота; шовковий з валиками на шкіру і підшкірну клітковину. Можна накласти двоповерхові шви: переривчастий вузлуватий або безперервний на очеревину і білу лінію живота; шов з валиками на шкіру і підшкірну клітковину[5].

Краї рани обробляють 5% спиртовим розчином йоду і накладають стерильну марлеву пов'язку, яку фіксують на шкірі пластиром.

Тварині надівають післяопераційну попону [5].

Етіологія комплексу залозисто-кістозної гіперплазії-піометри у кішок пов'язана з бактеріальною інфекцією. Відомо, що нормальні циклічні зміни ендометрія знаходяться під контролем яєчникових гормонів: естрогену і прогестерону. Фізіологічна гіперплазія ендометрію виникає під час лютеїнової фази циклу, змінюючись наступною атрофією під час фази анеструса. Вважається, що патогенез піометри пов'язаний зі змінами функціонування едометрія матки, сенсibiliзованого прогестероном, і супроводжується порушеннями локального імунного гомеостазу. Це, в свою чергу, полегшує проникнення патогенної бактеріальної мікрофлори в порожнину матки [34].

Відповідно, слід очікувати, що до розвитку захворювання мають відношення чинники, пов'язані з особливостями функціонування репродуктив-

них органів у різних порід (генетична схильність до розвитку захворювання) в різні періоди життя тварини (зазвичай вікові зміни); типом і вірулентністю збудника; порушеннями локального імунітету матки; рівнем експресії ядерних і мембранних рецепторів і цитокінів; геномних і негеномний механізмом дії статевих гормонів [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Піометра частіше діагностується зі збільшенням віку – у кішок старше 7 років. Згідно з отриманими авторами результатами, середній показник летальності у кішок при захворюванні піометрою склав 5,7%, що значно вище, ніж у собак (3-4%). При цьому наголошується, що місце проживання тварин (міська чи сільська місцевість) на досліджувані показники не впливає. [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Прогестерон сприяє зростанню маткових залоз, збільшення кількості їх секрету, закриття шийки матки, зменшенню числа і інтенсивності її скорочень, що створює ґрунт для подальшого розмноження мікрофлори і розвитку захворювання. Прогестерон також опосередковує патологічне розростання залоз ендометрія і формування кіст, викликаючи, таким чином, залозисто-кістозну гіперплазію ендометрія. Це захворювання, часто передує і супроводжує піометру [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Не менше значення має і другий фактор, що викликає гнійне запалення матки – бактеріальна інфекція. Під час тічки і незабаром після її закінчення внутрішнє середовище матки кішки оптимальне для протікання можливої вагітності, але також і для зростання мікроорганізмів у зв'язку з наявністю великої кількості секрету маткових залоз і пригніченням імунітету. І при попаданні в матку патогенних або умовно-патогенних мікроорганізмів починається запалення. Найбільш часто викликають розвиток піометри бактерії трьох родів [7, 8, 10, 11, 12, 14]:

Escherichia (найчастіше з ураженої матки виділяють бактерію *Escherichia coli* також звану «кишкова паличка»).

Streptococcus (стрептококи).

Staphylococcus (стафілококи).

Бактерії і продукти їх життєдіяльності, такі, як різні токсичні сполуки, починають циркулювати в організмі, викликаючи запалення в різних органах і системах, і можуть спричинити лихоманку, тахікардію, тахіпноє (прискорене дихання), шок і відмову внутрішніх органів. Захворювання характеризується впливом на весь організм тварини, за статистикою у 86% кішок з піометрою був виявлений септичний процес [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Група вчених зі Швеції провела вивчення ймовірності розвитку піометри в залежності від віку та породи кішок і собак за період 7 років [8]. Середня частота розвитку піометри, за даними авторів, склала 17 на 10 000 кішок. Автори виявили зв'язок між розвитком піометри і породою тварини. Так, породою з найвищим ризиком розвитку спонтанної піометри (433 кішки на 10 000) виявилися сфінкси, значно рідше піометрою хворіють кішки інших порід. Частота народження захворювання, що перевищує середнє значення (більш 60 кішок на 10 000), була відзначена у наступних порід: сибірська, сіамська і бенгальська, а також окікат, корат, регдолл, мейн-кун [8, 11].

Розрив або повільне просочування одного з рогів матки може вилити продукти запалення в черевну порожнину і викликати перитоніт.

Перитоніт часто виникає як ускладнення запальних захворювань органів черевної порожнини та при травмі живота або при розривах рогів матки наповнене них гнійним ексудатом біло жовтого кольору з домішками крові та смердючим запахом [7, 8, 10, 11, 12, 14].

Висновок з огляду літератури

З огляду літератури можливо зробити певний висновок, що піометра дуже часто зустрічається у тварин, яким застосовують гормональні препарати від охоти.

Ця хвороба часто зустрічається у тварин старших за 2 роки.

Проблемними ланками виявились діагностика та лікування піометри.

Для діагностики застосовують ультразвукове дослідження черева тварин та аналізи крові.

Тварин можна лікувати двома різними способами – медикаментозним та хірургічним. Хірургічний спосіб економічно ефективний проти піометри у кішок.

2. ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Матеріали та методи дослідження

Дослідження проводилися в умовах ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.» міста Добропілля Донецької області та кафедри хірургії і акушерства сільськогосподарських тварин Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Матеріалом дослідження були кішки з захворюваннями органів розмноження. Тварини були різної вікової групи та різних порід.

Структуру захворюваності визначали за період з 2019 по 2020 роки, для чого були дослідженні журнали реєстрації хворих тварин. Враховували такі дані, як: породну схильність до піометри, кількість звернень, поширеність піометри, вікову та сезонну залежності піометри у кішок, сезонну динаміку піометри у кішок.

Лікування передбачало застосування хірургічного або медикаментозного лікування.

Для діагностики ми проаналізували історії хвороби тварин. У ветеринарній клініці проводять заходи для уточнення діагнозу у тварин частіше всього у кішок старших за 5 років, які приносили приплод один або декілька разів.

Заключний діагноз ставиться на підставі анамнезу, клінічних ознак і, обов'язково – ультразвукового дослідження.

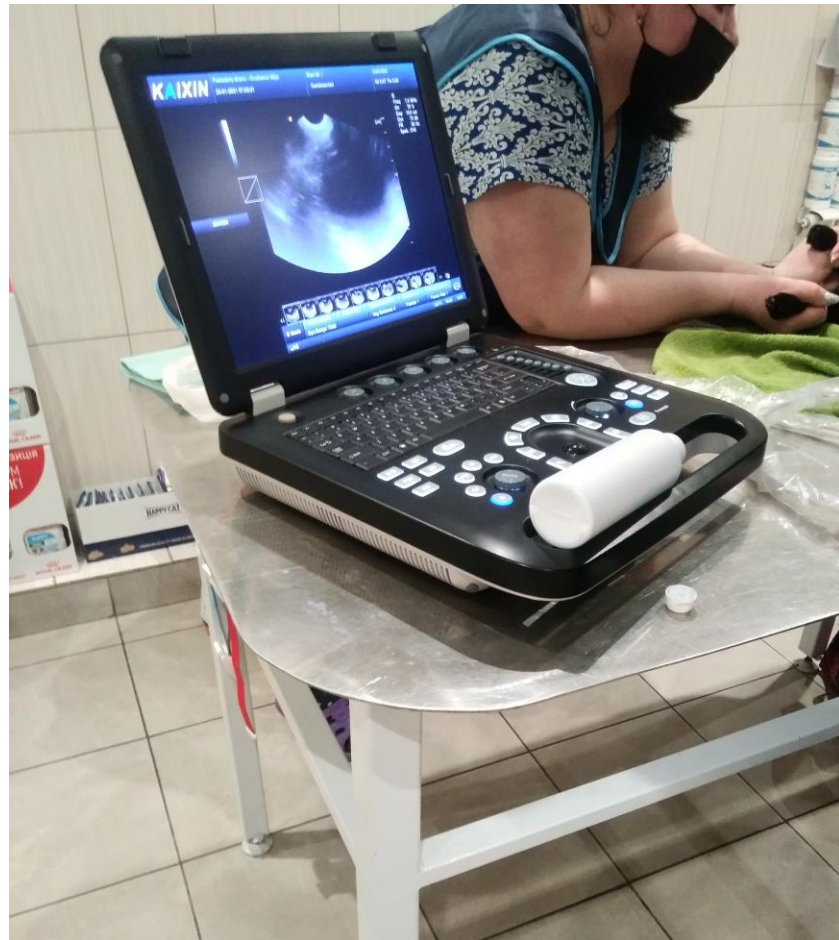

Рис. 1. Прибор ультразвукового дослідження

Обробку статистичних даних проводили за допомогою журналів первинної реєстрації тварин за період двох років.

Розрахунок економічної ефективності здійснювали згідно «Методичних рекомендацій до виконання і захисту дипломних робіт (для студентів факультету ветеринарної медицини освітнього ступеня «Магістр» спеціальностей 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»)» [5].

2.2. Характеристика ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.» міста Добропілля Донецької області

Ветеринарна клініка фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.» є приватним підприємством, яке займається здійсненням профілактичних, діагностичних та лікувальних заходів. Основними завданнями клініки є ветеринарне обслуговування тварин.

У приміщенні лікарні розташовані місця для очікування та зоомагазин, в якому господарі тварин можуть придбати необхідні ветеринарні препарати, корми та аксесуари для тварин; кабінет для прийому тварин, де є стіл для маніпуляцій (рис. 1), шафи для медикаментів, письмовий стіл та лампа для огляду тварин; операційна кімната, де є операційний стіл, фіксаційний станок для дрібних тварин, операційна лампа, стерилізатор для інструментів, лампа для кварцування та рукомийник. Лікарня має центральне опалення, водопостачання та каналізацію.

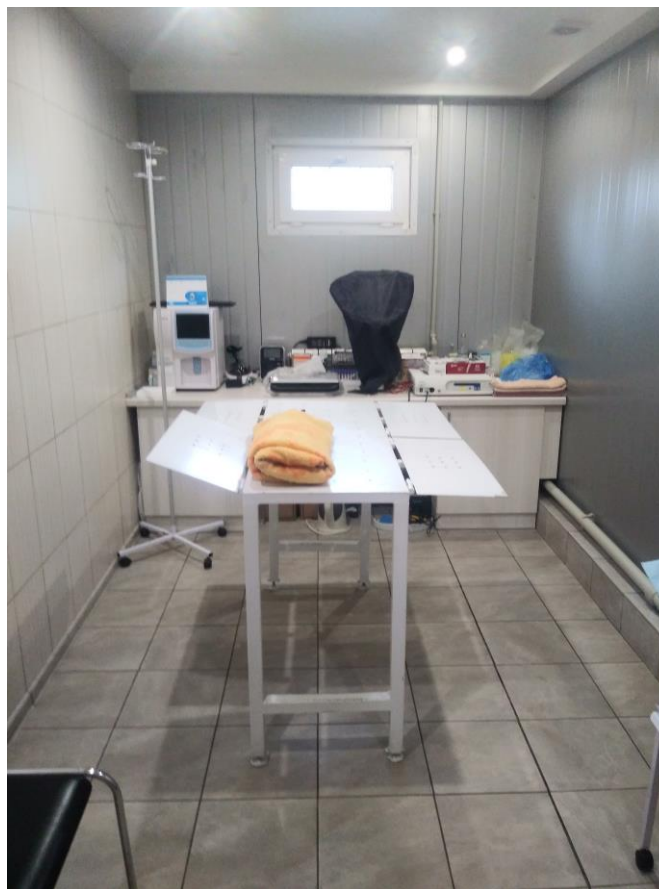

Рис. 2. Стіл для маніпуляцій

Ветеринарні спеціалісти клініки надають такий комплекс ветеринарних послуг:

1. надання кваліфікованих консультацій населенню;
2. лікування терапевтичних, хірургічних, акушерських, паразитарних, інфекційних захворювань різної етіології;
3. продаж медичних засобів і препаратів;

Терапевтичні послуги:

1. вакцинація
2. обрізка кігтів
3. зняття швів
4. чіпування тварин
5. обробка ран
6. евтаназія
7. первинний огляд тварини
8. постановка діагнозу
9. обробка параанальних залоз
10. лікування захворювань
11. обробка від зовнішніх і внутрішніх паразитів,
12. обробка вух
13. катетеризація сечового міхура
14. продаж лікарських препаратів
15. надання швидкої ветеринарної допомоги тваринам з різними

захворюваннями

Акушерські послуги:

1. діагностика акушерських, гінекологічних та андрологічних патологій самок і самців,
2. лікування акушерських, гінекологічних та андрологічних патологій самок і самців,
3. діагностика онкологічних захворювань репродуктивної системи самок і самців,

4. лікування онкологічних захворювань репродуктивної системи самок і самців,
5. ведення вагітності,
6. прийняття пологів і породіллі,
7. кесарів розтин,
8. реанімація новонароджених,
9. лікування мастопатій.

Ультразвукова діагностика:

1. органи сечовидільної системи
2. репродуктивні органи самок
3. акушерські дослідження

Лабораторні дослідження:

1. мікроскопія зіскрібків.

Стоматологічні послуги:

1. обробка ротової порожнини препаратами.
2. зняття зубного каменю ультразвуковим скейлером
3. видалення молочних зубів
4. видалення постійних зубів
5. видалення нежиттєздатних зубів

Хірургічні операції:

1. стерилізація,
2. кастрація,
3. ампутація кінцівки,
4. видалення доброякісних утворень шкіри (папілом, бородавок і т.д).

2.3. Результати власних досліджень та їх аналіз

2.3.1. Визначення структури захворюваності кішок-пацієнтів ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.»

Першим етапом наших досліджень було визначення структури захворюваності кішок на підставі даних у клініки. За певними даними можемо встановити, які захворювання реєстрували частіше. Результати досліджень наведено на рис. 3.

Рис. 3. Структури захворюваності котів за період 2019-20 рр.

Ми виявили, що частіше всього зустрічалися хвороби органів розмноження, сечовидільної системи та органів травлення.

Найменш розповсюдженими були:

1. захворювання серцевої системи – 1.8%;

2. захворювання дихальної системи – 4.6%;
3. захворювання обміну речовин – 9.2%;
4. травми – 1.7%;
5. отруєння – 2,8%;
6. інше – 32,9%.

Після цього ми виявили яких тварин було більше всього на прийомах котів чи собак.

Для цього ми провели аналіз журналу прийому .

За цими даними ми змогли з'ясувати яких тварин було більше за певний проміжок часу.

Рис. 4. Співвідношення собак та котів з патологіями органів розмноження

Після дослідження кількості певних видів тварин ми можемо виявити, що котів було більше (52 %) ніж собак (48 %). Так як котів було більше прийнято, було прийняте рішення виявити вікову групу котів. Це має важливу роль у постанові діагнозу. Так як деякі хвороби притамані тваринам, які входять у вікову групу.

Наступним етапом наших досліджень було визначення захворюваності кішок на піометру. Результати досліджень наведено на рис. 5.

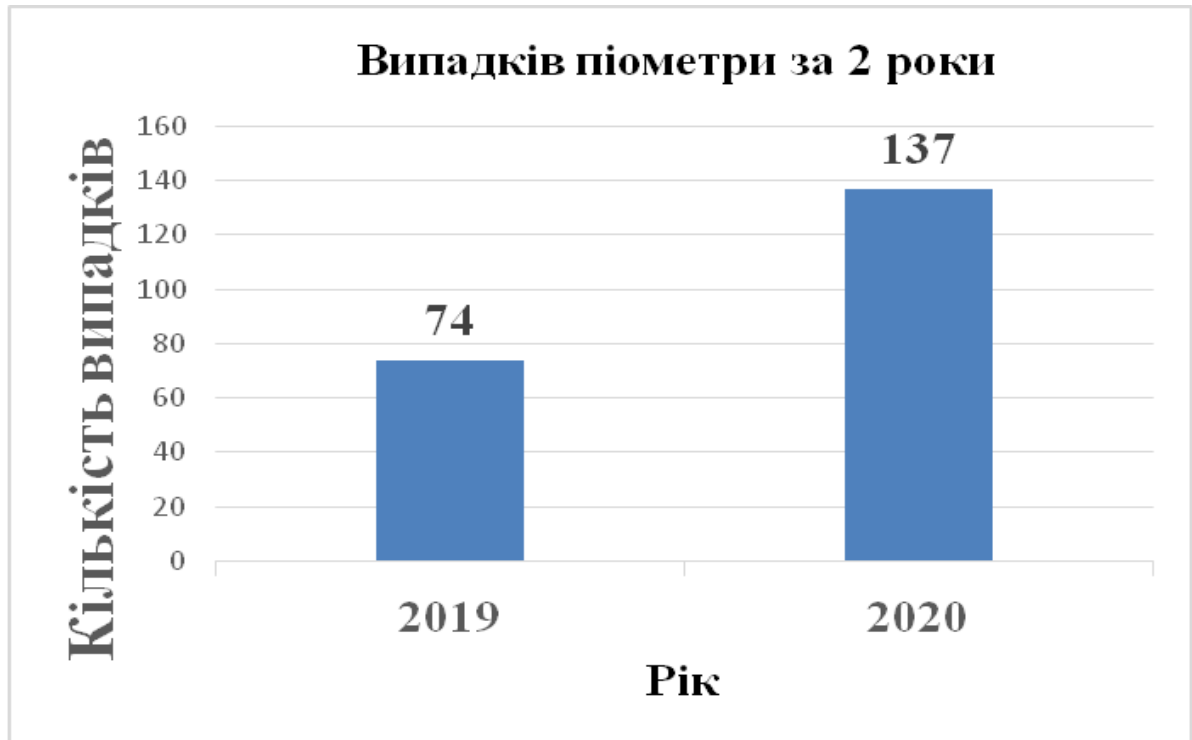

Рис. 5. Кількість кішок з піометрою

Як видно з даних рис. 5, що в умовах ветеринарної клініки «Фізична особа підприємець Овчарова Ю.О.» у 2019 р. на піометру захворіли 74 кішки, тоді як у 2020 р. їх кількість досягла 137, тобто зросла на 85 %.

Це може бути пов'язано з тим, що господарі все більш активно годують тварин гормональними препаратами та не вважають стерилізацію кішок потрібним заходом.

2.3.2. Дослідження вікової залежності виникнення піометри у кішок-пацієнтів ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.»

На прикладі піометри ми можемо з'ясувати що це захворювання спостерігається у тварин, яким більше за два роки. Дуже рідко це захворювання можливо виявити у тварин, які молодше двох років.

Наступним етапом наших досліджень було визначення вікової залежності виникнення піометри у кішок-пацієнтів ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.». Ми досліджували 4 вікові групи тварин (таблиця 1):

1. в першу групи ми відносили кішок до 2 років;
2. в другу групу ми відносили кішок від 2 років до 5 років;
3. в третю групу ми відносили кішок від 5 до 8 років;
4. в четверту групу ми відносили кішок старших від 8 років.

З записів ми виявляли вік тварин, та відносили тварину до певної вікової групи.

Останнім часом піометра спостерігається частіше у тварин, які відносяться до другої групи, де зібрані тварини від двох років до п'яти років.

Таблиця 1

Динаміка захворювання котів за піометри

Тварини за віком	До 2 років	від 2 років до 5 років	від 5 до 8 років	від 8 років
%	2%	32%	41%	25%

На діаграмі (рис. 6) ми можемо побачити статистику по віковим групам кішок зібрану за певний проміжок часу.

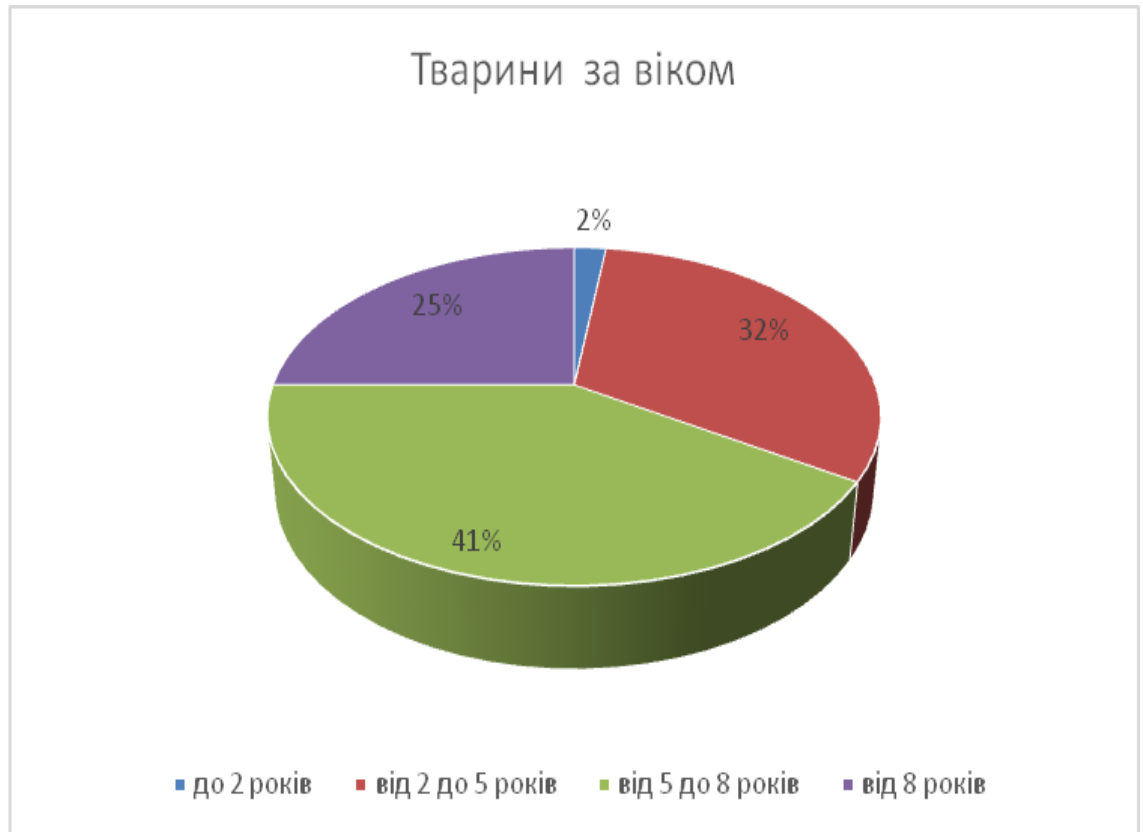

Рис. 6. Діаграма захворювання піометри котів за віковими групами кішок

З даних діаграми (рис. 6) можна побачити, що тварини другої, третьої та четвертої вікової групи частіше потрапляють до клініки, ніж тварини першої вікової групи.

Для таких тварин також були зібрані дані про те, які маніпуляції їм робились. З цією метою використовували дані із журналу реєстрацій хворих тварин, де можна знайти інформацію про порядковий номер, первинний облік, вторинний прийом, дату надходження тварини, дані господаря, видові особливості, діагноз, признаки хвороби тварини, хвороба та дата. Усі дані були зібрані за два роки.

У статистику відібрано лише кішок, так як у даній клініці частіше хворіли на дане захворювання саме кішки.

Були виділені певні параметри такі як:

1. тварини, які були на огляді;
2. тварини, які були прооперовані;
3. тварини, які лікувались медикаментозно.

Так все ж як часто зустрічається піометра у нинішній час? Для цього питання ми вирішили зібрати дані, з якими патологіями частіше зустрічаються лікарі в акушерсько - гінекологічній клініки.

Було з'ясовано, що частіше всього зустрічаються дві патології в даній клініці:

1. патологічні роди;
2. піометра;

Якщо патологія родів виникає в наслідок неправильної позиції, членорозміщення і передлежання плоду, то піометра – це запалення матки у тварин зі скупченням в порожнині матки вмісту – гнійного ексудату.

Різновиди піометри може бути відкрита і закрита форма (рис. 8). Відкрита форма при відкритій шийці матки. Закрита форма протікає при закритій шийці матки. При закритій формі ми не можемо виявити виділень. Тому важливу роль відіграє діагностика таких захворювань.

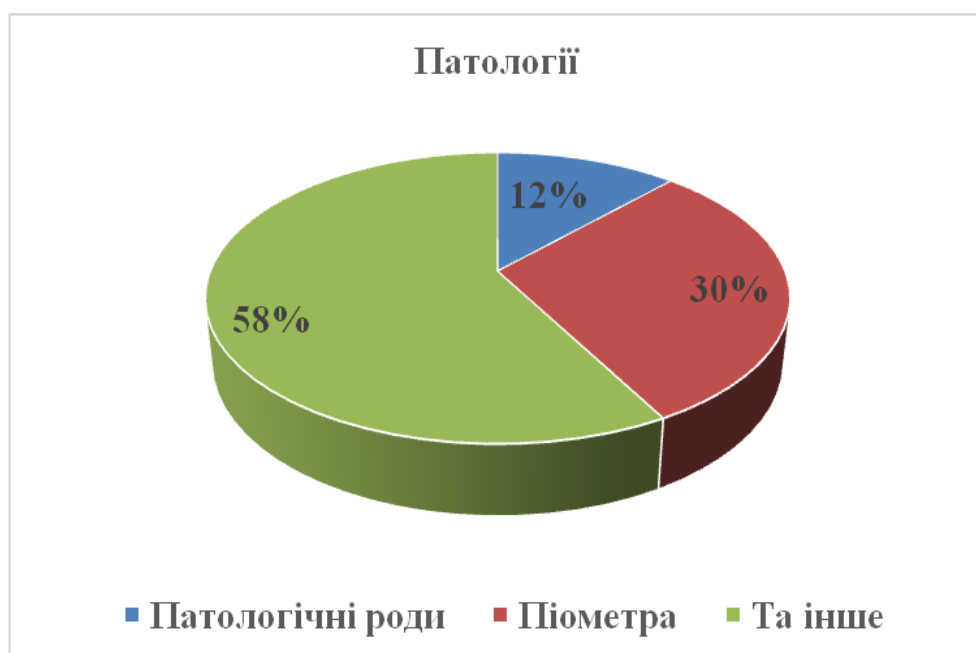

Рис. 8. Акушерсько-гінекологічні патології

Останнім часом більш практичне значення в діагностиці акушерсько - гінекологічних досліджень набуває метод діагностики ультразвуковим дослідженням.

Ультразвукове дослідження проводять з метою огляду внутрішніх органів, виявлення відхилень від норми, збільшення або зменшення витончення стінок органів, накопичення ексудату або ущільнення тканин.

Тому для діагностування ми використовували ультразвукове дослідження. Але для детального ультразвукового дослідження нам треба дотримуватися певних факторів:

1. Бажано витримати вихованця на дванадцятигодинній голодній дієті для збільшення інформативності дослідження.
2. Сечовий міхур повинен бути помірно наповнений.

При цих факторах можливо отримати інформативні дослідження.

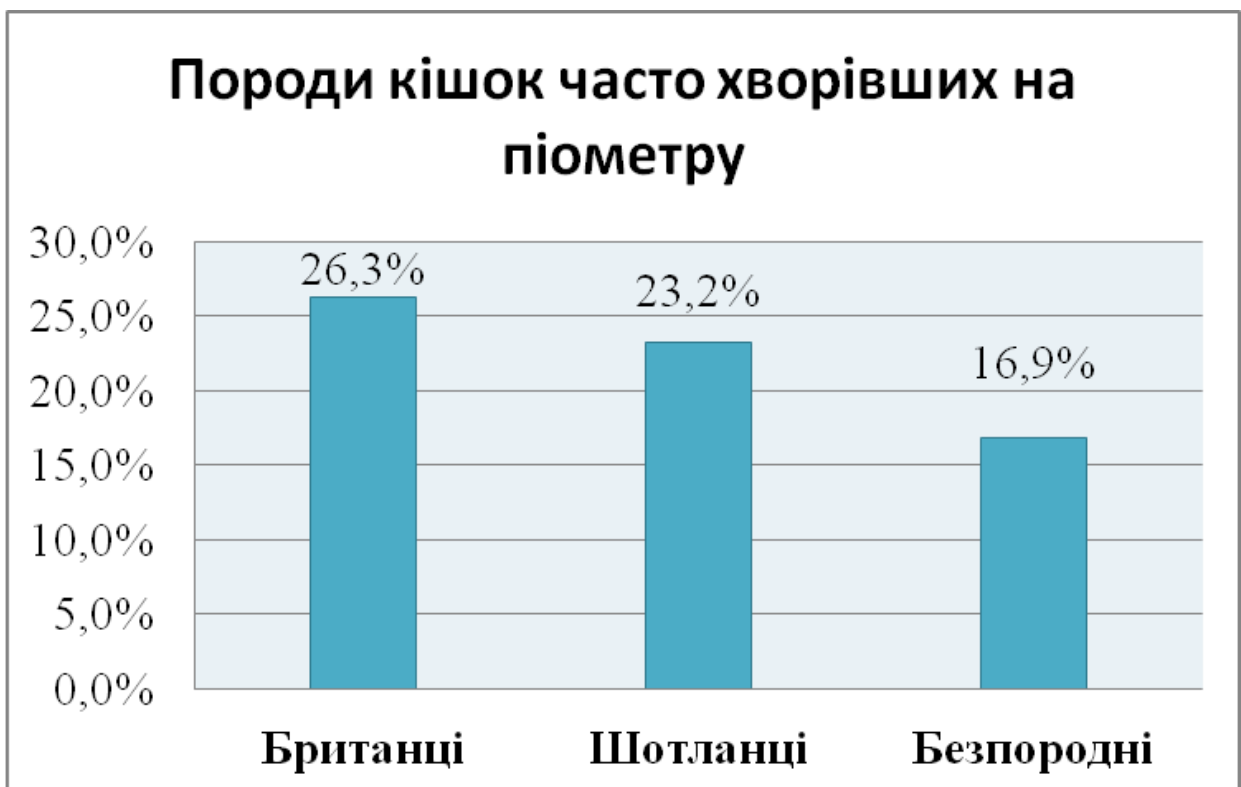

Рис. 9. Породна схильність до захворювання піометри у кішок

Породну схильність ми виявляли за зверненнями у журналі первиною реєстрацій тварин ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарової Ю.О.» міста Добропілля. Нами встановлено, що найчастіше захворювання відмічалось у кішок британської (26,3 %) та шотландської (23,2 %) порід, а також безпородних – 16,9 %. Представники інших порід хворіли набагато рідше – не більше 1 %.

2.3.3. Діагностика піометри у ветеринарній клініці

фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.»

Під час дослідження були виявлено такі історії хвороби кішок.

Історія хвороби № 1

Кішка утримується в домашніх умовах. Годування тваринного здійснюється сухим кормом. Міла народжувала 1 раз на рік протягом 5 років. Кішка нездужала. Після початку захворювання відзначалося загальне пригнічення, в подальшому тварина стала відмовлятися від прийому корму, болючість при пальпації черевної стінки.

Температура тіла – $37,1^{\circ}\text{C}$. Пульс – 131 уд. / хв. Дихання – 32 рухів за хв.

На фото 1 зображена кішка-пацієнт (Історія хвороби № 1).

Вік 5 років, порода британська короткошерста. Тварину відправили на додаткові дослідження.

Ультразвукове дослідження проводилось вранці, щоб тварину не годували перед дослідженням або операцією (фото 2).

Фото 1. Кішка-пацієнт (Історія хвороби № 1)

Фото 2. Ультразвукове дослідження кішки з піометрою
(Історія хвороби № 1).

На даному знімку (Фото 2) представлено ехозображення ознак піометри. Тут можемо бачити збільшений ріг матки з витонченою стінкою, неоднорідною структурою, накопиченням гнійного ексудату, який на зображенні займає більшу частину черевної порожнини.

Єдиним ефективним методом лікування піометри є оваріогістеректомія. Оваріогістеректомія – видалення матки і яєчників.

Тварині ін'єкували нейролептик, зафіксували на операційному столі лежачи на спині. Шерстний покрив видалили, шкіру протерли спиртовими тампонами з 70 %-ним метанолом по місцю розрізу, до того поки вони не стали чистими. Потім двічі змазали 5% -ним спиртовим розчином йоду. По білій лінії підшкірно ін'єкували 2% -ний розчин новокаїну. Далі робили розріз. Роз'єднували м'язові шари і входили в черевну порожнину. Далі підтягували матку з черевної порожнини і знаходили яєчники (Фото 3).

Фото 3. Матка та яєчники при піометрі

Накладали лігатури на зв'язки яєчників, перевіряли чи добре вони тримаються і відрізали (Фото 4).

На шийку матки або краніальну частину піхви накладали дві лігатури. І між ними перерізали її, попередньо захистивши черевну порожнину стерильною серветкою.

Фото 4. На шийку матки накладають дві лігатури

На рану черевної стінки накладають триповерховий шов: безперервний кетгутовий на пристінкову очеревину.

Краї рани обробляли Терраміцином і наклали післяопераційну попопу.

Тварині призначили повторний прийом для обробки швів через 3 дні.

Історія хвороби №2

Кішка утримується в домашніх умовах. Годування тварини здійснюється сухим кормом. Господарі звернули увагу вчасно, що тварина пригнічена, припадає на задні кінцівки та п'є багато води. У неї збільшилося черво. Тварину перед дослідженням утримували на голодній дієті та очікували сечовипускання для того, щоб було добре досліджувати стан внутрішніх органів.

Температура тіла – 37,5⁰С. Пульс – 133 уд. / хв. Дихання – 30 рухів за хв.

Фото 5. Кішка, 7 років, безпородна

Тварині призначили ультразвукове дослідження (фото 5).

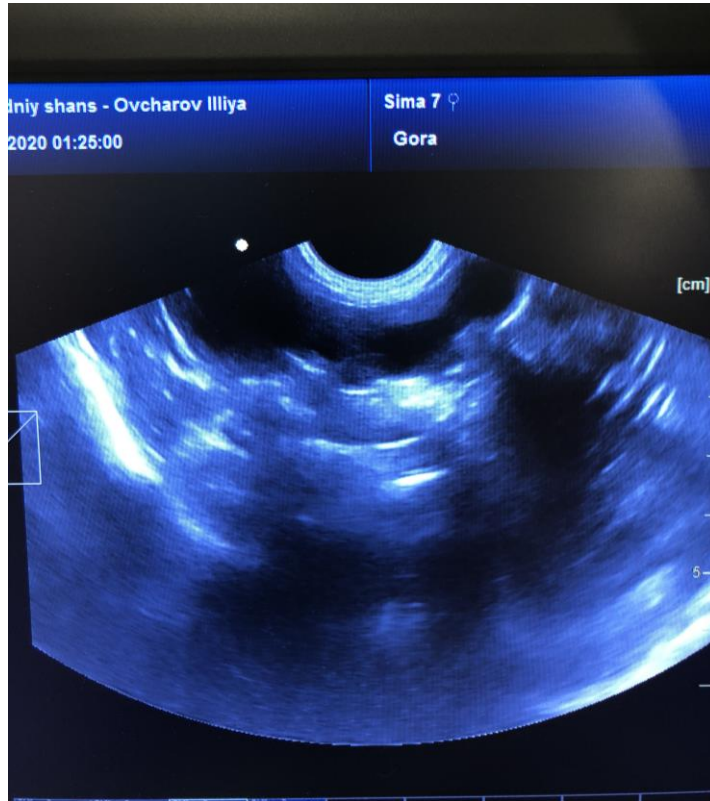

Фото 6. Ультразвукове дослідження кішки з піометрою
(Історія хвороби № 2)

На даному (фото 6) знімку представлено результати ультразвукового дослідження тварини з явними ознаками піометри.

При овариогістеректомії ми можемо побачити роги матки наповнені гнійним ексудатом, який при розриві рогів матки має біло-жовтий колір і неприємний запах.

Тварині ін'єкували нейролептик, зафіксували на операційному столі лежачи на спині.

Шерстний покрив видалили, шкіру протерли спиртовими тампонами з 70 %-ним метанолом по місцю розрізу, до того поки вони не стали чистими. Потім двічі змазували 5%-ним спиртовим розчином йоду.

Розріз робили по білій лінії живота. Розріз шкіри у кішки близько 3 см.

Матку витягали з черевної порожнини, ізолювали серветками. Лігували підвішуючу зв'язки і артерію спочатку з одного боку. Накладали затиски

на верхівку рогу матки та прилеглі судини. Перетинали підвішуючу зв'язку і яєчникові артерії. Лігували і перетинали пряму і широку маткові зв'язки. Широку маткову зв'язку вздовж маткових судин до шийки матки. Аналогічні маніпуляції виконали з протилежного боку. Видалили матку разом з шийкою.

Наклали шви на черевну стінку і шкірний шов (фото 7).

Краї рани обробили Терраміцином і наклали післяопераційну попону (фото 8).

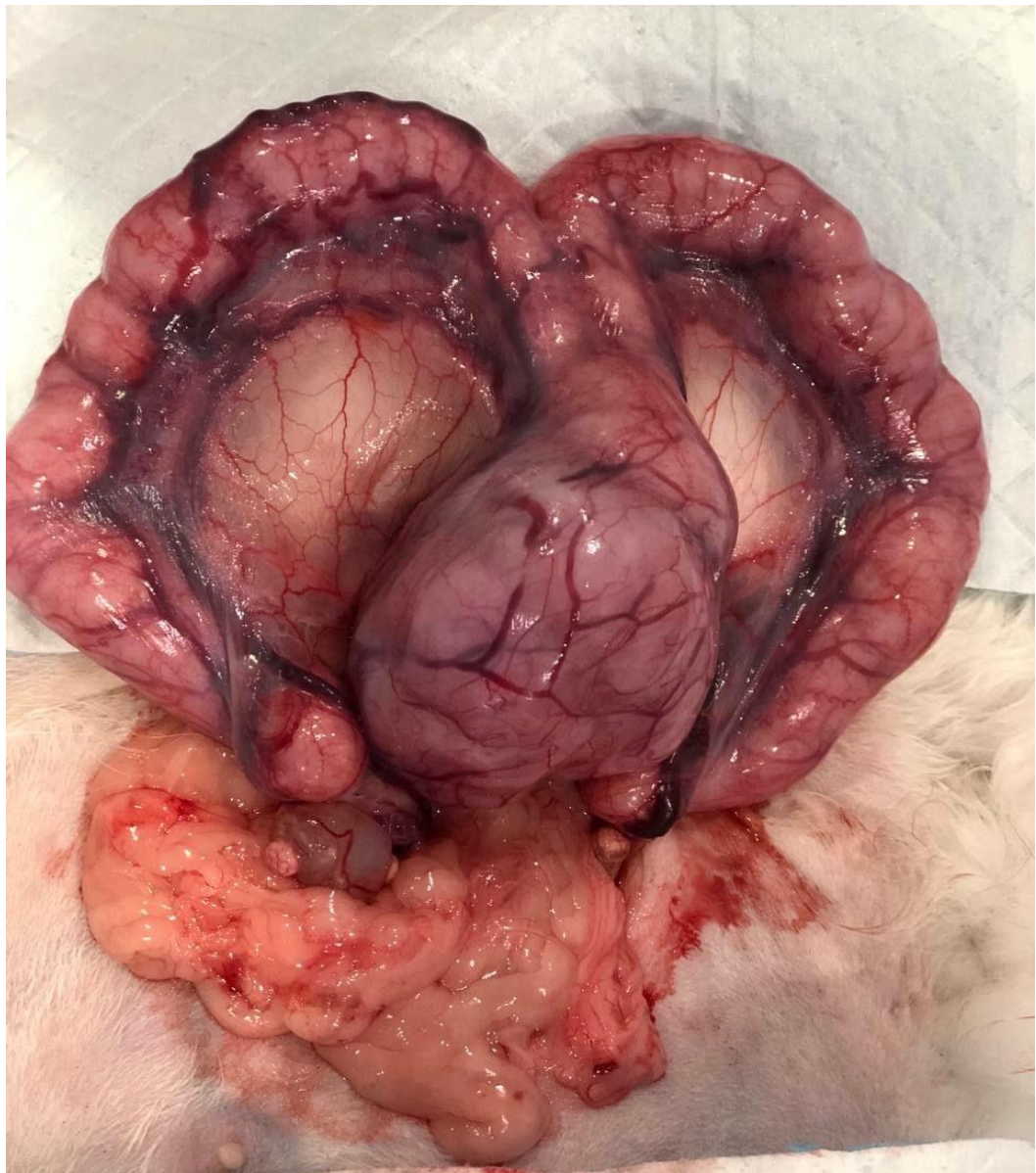

Фото 7. Матка та яєчники при піометрі

Фото 8. Тварина в післяопераційній попоні

За закритої піометри у матці накопичується велика кількість гнійного ексудату, який має біло-жовтий колір і неприємний запах. Якщо не видалити матку з гноєм можуть бути розриви з його виливами у черевну порожнину, що буде нести негативні наслідки (рис. 11, таблиця 2).

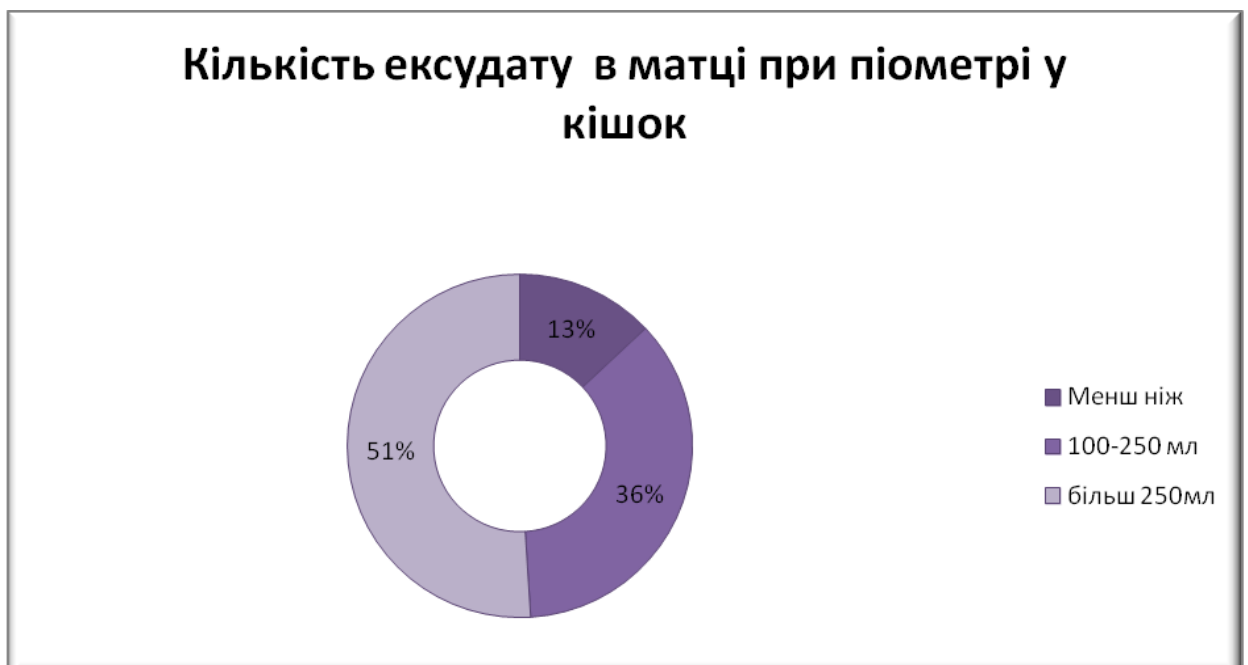

Рис. 11. Кількість ексудату в матці при піометрі у кішок

Таблиця 2

Кількість ексудату в матці при піометрі у кішок

Кількість ексудату	Менш ніж	100-250мл	Більш 250 мл
Проценто співвідношення	13%	36%	51%

Розрив або повільне просочування одного з рогів матки може вилити продукти запалення в черевну порожнину і викликати перитоніт.

При видаленні матки з рогами було пошкоджено один з рогів, з якого виходило багато біло-жовтого ексудату з домішками крові з дуже неприємним запахом (фото 9).

Фото 9. Видалені органи с виділенням біло-жовтого ексудату з домішками крові

Історія хвороби №3

Валері утримується в домашніх умовах. Годування тварини здійснюється сухим кормом. Господарі не звернули увагу вчасно, що тварина пригнічена, припадає на задні кінцівки та п'є багато води. У тварини збільшене черво.

Температура тіла – 37,4 °С.

Пульс – 131 уд ./ хв.

Дихання – 32 рухів за хв.

Тварину відправили на додаткові дослідження.

Ультразвукове дослідження проводилось вранці, щоб тварину не годували перед дослідженням або операцією, якщо буде потрібне негайне операційне втручання.

Тварині ввели нейролептики (фото 10) зафіксували на операційному столі лежачи на спині.

Фото 10. Кішка з піометрою (історія хвороби 3)

Шерстний покрив видаляли, шкіру протирали по місцю розрізу спиртовими тампонами, до того поки вони не ставали чистими (фото 11).

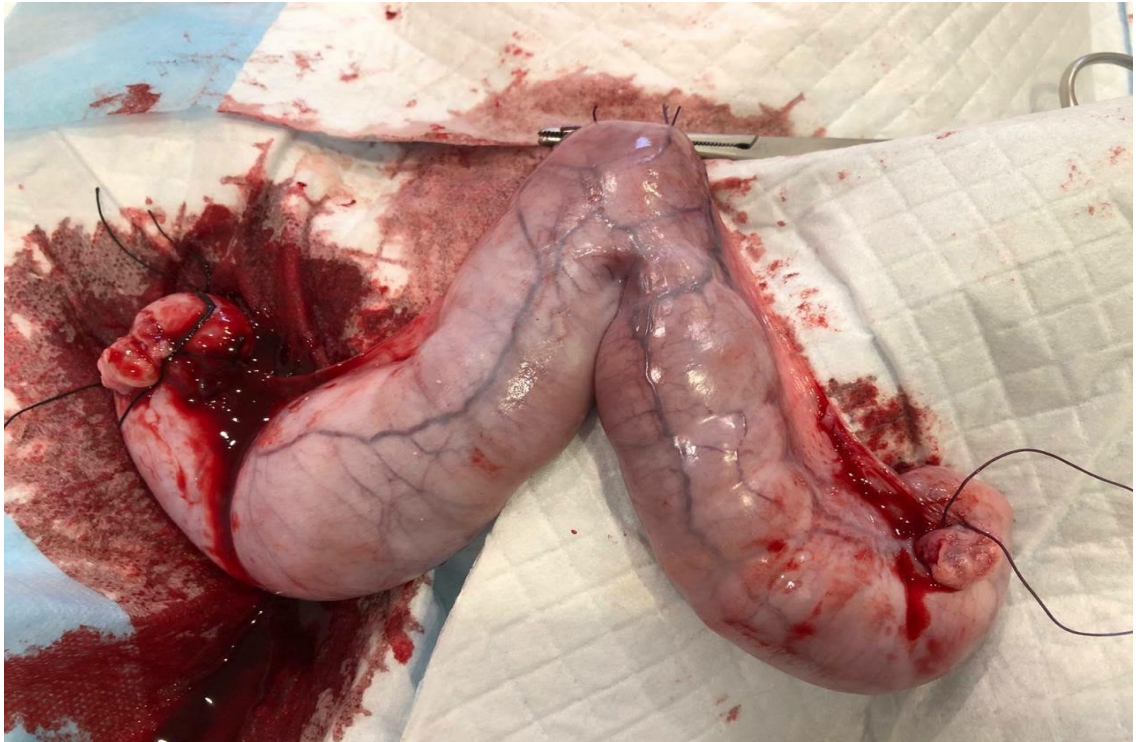

Фото 11. Матка та роги кішки, наповнені гнійним ексудатом
По білій лінії підшкірно ін'єкували 2% -ний розчин новокаїну. Далі
робили розріз (фото 12).

Фото 12. Проведення операційного втручання щодо видалення піометри у кішки

Роз'єднували м'язові шари і входили в черевну порожнину. Далі підтягували матку з черевної порожнини і знаходили яєчники.

Перетинали підвішуючу зв'язку і яєчникові артерії. Лігували і перетинали пряму і широку маткову зв'язку.

Аналогічні маніпуляції виконали з протилежного боку. Лігували маткові артерії шовком 2 см каудальну частину шийки матки. Накладали затиски під шийкою матки на піхву і над шийкою – на тіло матки. Видалили матку разом з шийкою (фото 13).

Фото 13. Видалення піометри у кішки

На зображенні (фото 13) ми бачимо

Лігували і перетинали пряму і широку маткові зв'язки. Широку маткову зв'язку вздовж маткових судин до шийки матки (фото 14).

Наклали шви на черевну стінку.

Фото 14. Матка наповнена гнійним ексудатом.

Призначили лікування. Фізіологічний розчин: 30 мл на 2 рази на день – для зняття інтоксикації організму і запобігання зневоднювання організму. Глюкоза 40%: 20 мл, 2 рази на день – для живлення організму тварини і підтримання її основних фізіологічних функцій.

Цефотаксим 20%: 1 мл, в / м, 2 рази на день (антибіотик широкого спектру дії відноситься до цефалоспоринів 3-го покоління найбільш ефективний при інфекціях м'яких тканин і для лікування перитоніту).

Преднізалон 0,25%: 0,5мл, одноразово, (імуномодулятори - як проти-запальний і протиалергічний засіб).

2.3.3. Визначення ефективності лікування кішок з піометрою

На наступному етапі нами було проведено визначення порівняльної ефективності лікування кішок з піометрою.

Порівнянню підлягали консервативний та оперативний методи.

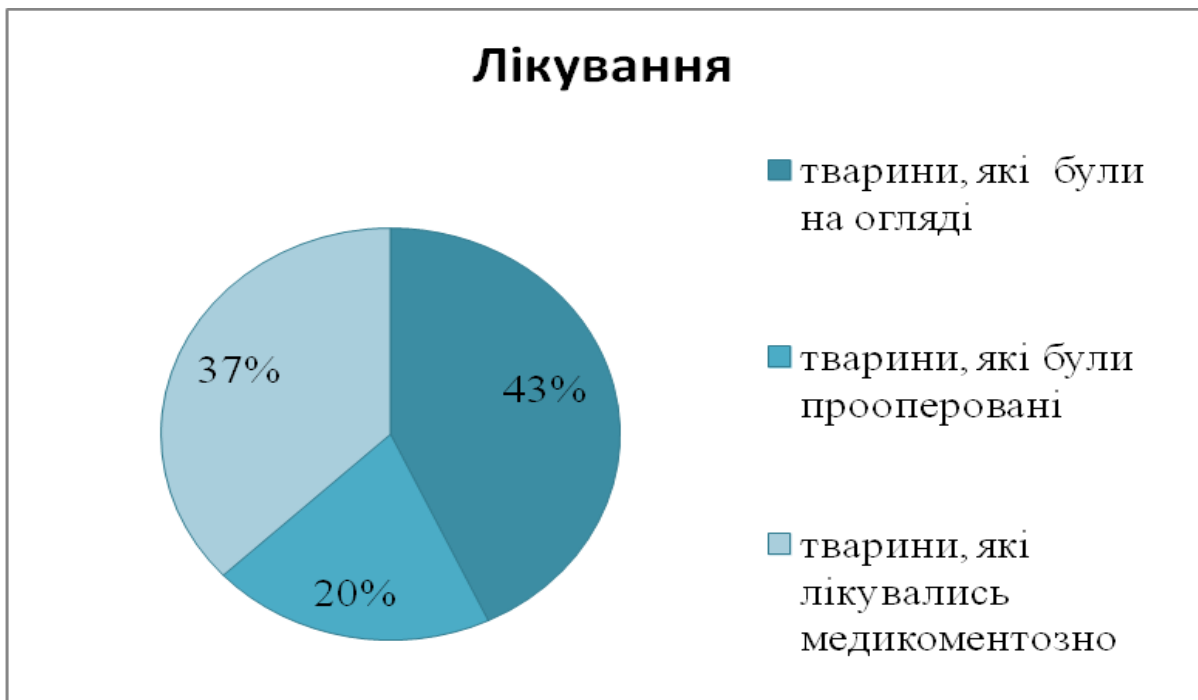

Рис. 15. Лікування піометри у кішок

На діаграмі (рис. 15) ми можемо побачити дані про те, що тварини частіше лікувались медикаментозно. Але певну частку прооперованих тварин складають ті тварини, які були у пізній стадії піометри або інших гінекологічних захворювань.

2.4. Розрахунок економічної ефективності

Для медикаментозного лікування вибрані наступні препарати (таблиця 3).

Таблиця 3

Препарати для медикаментозного лікування піометри

Назва препарату	Ціна в грн
Тіотріазолін	323,40
Цефтріаксон	129,20
Тетравіт	34,90
Окситоцин	80,50
Сульфокамфитомин д	137,30

Для розрахунку економічної ефективності ми використовуємо дану формулу:

$$З = 31 + 32 + 33 + 34 + 35 + 36 + 37$$

$32,34+12,92+34,9+8,05+13,73=101,94$ грн – на разове викисання препаратів

$$101,94 * 14=1427,16 \text{ грн} - \text{ на 14 діб використання препаратів.}$$

Для хірургічного лікування ми брали такі препарати (таблиця 4).

Таблиця 4

Препарати для хірургічного лікування піометри

Назва препарату	Ціна в грн
Вікрил	112,89
Сезадин	250
Тіотріазолін	323,40
Цефтріаксон	129,20
Тетравіт	34,90
Окситоцин	80,50
Сульфокамфитомин д	137,30
Вата	10,65
Терраміцин	211

Для розрахунку економічної ефективності ми використовуємо дану формулу:

$$З = 31 + 32 + 33 + 34 + 35 + 36 + 37$$

$$211 + 13,55 + 250 + 63 + 32,34 + 12,94 + 34,9 + 8,05 + 13,73 = 639,49 \quad \text{грн} \quad -$$

медикаменти

$$1000 - 639,49 = 360,51 \text{ грн} - \text{праця робітника.}$$

Так як вартість медикаментозного лікування складає 1427,16 грн, то за вартості оваріогістеректомії в умовах клініки 1000 грн, вона є більш економічно доцільною.

$$1427,16 - 1000 = 427,16 \text{ грн}$$

3. ОХОРОНА ПРАЦІ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

3.1. Аналіз стану охорони праці в умовах ветеринарної клініки

Охорона праці в умовах ветеринарної клініки дуже важлива частина праці людини, так як це може напряму впливати на людину. Її виробниче середовище та його вплив на організм. Важливе дотримання санітарно-гігієнічних заходів, спрямоване на створення сприятливих умов праці підвищення її продуктивності, таких як:

- вентиляція;
- освітлення;
- засоби індивідуального захисту;
- санітарно-побутове устаткування.

Розглянемо саме поняття охорона праці.

Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності. (Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 №2694-12)

Основними питаннями охорони праці є:

- 1) Фактори, які можуть спричиняти шкідливий вплив на здоров'я працюючих.
- 2) Дотримання заходів особистої гігієни працюючих і здорового режиму праці.
- 3) Запобігання професійних захворювань. Важливою частиною є особиста гігієна. Особиста гігієна є невід'ємною не від'ємною частиною праці у ветеринарній клініці.

Розглянемо саме поняття: «особиста гігієна». Особиста гігієна – це комплекс індивідуальних заходів, які повинні виконуватися кожним праців-

ником з метою запобігання можливих захворювань та отруєнь.

Важливий фактор до ветеринарного спеціаліста: до робіт повинні допускатися лише працівники, попередньо пройдені медичний догляд.

У спеціалістів може бути багато не безпечних факторів, таких як:

- напад тварин;
- бактерії, вірусна небезпека;
- пожежна небезпека;
- мікроклімат у приміщенні (висока чи низька температура, вологість);
- хімічні речовини;
- нервово-психологічні і фізичні навантаження.

Тому на базі ветеринарної клініки є відповідні інструкції з техніки безпеки та охорони праці, з якими попередньо ознайомлюються перед початком роботи. Особливу увагу звертають на методи фіксації тварин, які використовують на клініці. Котів фіксують захопленням шкіри в ділянці холки, собак – тримаючи в ділянці потилиці, натискаючи ліктем на спину, а другою рукою міцно стискаючи щелепи. Також можна використовувати марлеву закрутку на щелепу для попередження укусів зі сторони тварини. Тож кожен спеціаліст повинен дотримуватися певних заходів безпеки для збереження власного здоров'я.

3.2. Аналіз небезпечних та шкідливих факторів

Шкідливих факторів дуже багато у ветеринарній медицині.

Шкідливий виробничий фактор – це фактор, який впливає на організм людини в певних умовах, а також може призвести до захворювання або зменшення працездатності. До шкідливих виробничих факторів належать:

- 1) Небезпечний фактор;
- 2) Важкість праці ;
- 3) Напруження праці;
- 4) Безпечні умови праці.

Розглянемо визначення шкідливих виробничих факторів.

Небезпечний виробничий фактор – чинник може завдавати в певних ушкоджень в різний проміжок часу та умов.

Важкість праці – характеристика діяльності людини.

Напруженість праці – відображає переважне навантаження на центральному нервову систему.

Безпечні умови праці – умови праці, за яких не порушуються нормативи.

Відповідно до “Гігієнічної класифікації праці” умови праці на підприємствах за ступенем шкідливості та небезпечності поділяються 4 класи :

1 клас – оптимальні

2 клас – допустимі

3 клас – шкідливі

4 клас – небезпечні

Розглянемо класи щоб краще розуміти:

1 клас – ОПТИМАЛЬНІ умови праці – умови, при яких зберігається не лише здоров’я працюючих. Оптимальні гігієнічні нормативи виробничих факторів встановлені для мікроклімату та показників важкості трудового процесу.

Для інших факторів за оптимальні умовно приймаються такі умови праці, за яких несприятливі фактори виробничого середовища не перевищують рівнів, прийнятих за безпечні для населення.

2 клас – ДОПУСТИМІ умови праці – характеризуються такими рівнями факторів виробничого середовища і трудового процесу, які не перевищують встановлених гігієнічних нормативів для робочих місць, а можливі зміни функціонального стану організму відновлюються за час регламентованого відпочинку або до початку наступної зміни та не чинять несприятливого впливу на стан здоров’я працюючих і їх потомство в найближчому та віддаленому періоді.

3 клас – ШКІДЛИВІ умови праці– характеризуються наявністю шкід-

ливих виробничих факторів, що перевищують гігієнічні нормативи і здатні чинити несприятливий вплив на організм працюючого та/або його потомство.

4 клас – НЕБЕЗПЕЧНІ (ЕКСТРЕМАЛЬНІ) – умови праці, що характеризуються такими рівнями факторів виробничого середовища, вплив яких протягом робочої зміни (або ж її частини) створює високий ризик виникнення важких форм гострих професійних уражень, отруєнь, каліцтв, загрозу для життя.

3.3. Пожежна безпека

На ветеринарній клініці за пожежну безпеку відповідає директор (завідувач) – Овчарова Юлія Олександрівна.

На ветеринарній клініці є певні методи безпеки та правила, яких повинні дотримуватися всі працівники.

Всі працівники проходили інструктаж з пожежної безпеки.

У кожній ділянці ветеринарного підприємства знаходяться плани евакуацій. Електричне освітлення передбачається наступних видів:

- робоче, напругою 220 В;
- евакуаційне, напругою 220 В.

Працівники повинні розписуватися в журналі з техніки безпеки про те, що вони ознайомилися з інструктажем пожежної безпеки.

4. ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

1. Встановлено, що за період з 2019 по 2020 рр. до клініки за наданням допомоги звернулося 2453 власників тварин, з яких долю хвороб акушерської гінекологічних патологій займало 21% від всіх видів захворювання тварин. При цьому на піометру припадало 30% від всіх акушерсько - гінекологічних захворювань.

2. Виявлено поширеність піометри, якої у котів за період 2019 року була зафіксовано 74 випадки, а за 2020 р. –137 випадків, тож можна впевнено говорити про збільшення кількості захворювань на піометру з кожним роком.

3. При дослідженні вікової та сезонної залежності піометри у кішок встановили чітку тенденцію щодо захворюваності кішок віком від 2 до 5 років - 32% , від 5 до 8 років – 41 % та від 8 років – 25%.

4. Дослідженням сезонної динаміки піометри у кішок було виявлено, що у теплу пору року більше звернень з піометрою припадало на теплу пору року– 59.5%, тоді як на холодну – 40,5%.

5. Визначено, що найчастіше захворювання відмічалось у кішок британської (26,3%) та шотландської порід (23.2%), а також безпородних (16,9%).

6. Для дослідження стану органів за піометри значні переваги надає метод ультразвукового дослідження матки, який базується на визначенні ехогеності тканин, завдяки чому можливо виявляти відхилення від норм, таких як витончення стінок матки, наповнення рогів матки гнійним ексудатом.

7. Визначено, що оперативний метод лікування кішок з піометрою виявився більш ефективним порівняно з консервативним. На підставі економічної ефективності було значено, що оперативний метод виявився більш дешевим , крім того за його застосування реєструється менше рецидивів хвороби.

Пропозиції

1. Для диференційної діагностики гінекологічних хвороб кішок доцільним є аналіз проб крові та проведення дослідження внутрішніх та статевих органів на наявність відхилень від норми з періодичністю 2 місяця.

2. За піометри рекомендовано проводити оваріогістеректомію з метою попередження ускладнень та виникнення акушерсько-гінекологічних хвороб.

3. Для недопущення виникнення піометри у кішок треба проводити роз'яснювальну роботу господарями про те, що тварину треба стерилізувати.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агеева А.В., Багманов М.А. Морфологические изменения в матке и яичников у кошек при применении контрацептивных препаратов на основе прогестерона. Ученые записки Казанской государственной академии ветеринарной медицины им. Н.Э. Баумана. 2014. № 218 (2). С. 12-16.
2. Белов А.Д., Лукьяновский В.А. (Ред.). Общая ветеринарная хирургия: учебник. М., 1990. 592 с.
3. Вальошкин К.Д., Медведев Г.Ф. Акушерство, гинекология и Биотехника размножения животных: учебник (2-е изд., перераб. и доп.). Минск: Ураджай, 2001. 869 с.
4. Вечтомов В.Я., Гришко Д.С., Ушкалов В.О. та ін. Короткий посібник з ветеринарного акушерства та гінекології. Харків, 2002. 90 с.
5. Гаврилін П.М., Ткаченко О.А., Бібен І.А., Зажарський В.В., Сапронова В.О., Масліков С.М., Степченко Л.М., Зажарська Н.М., Сулова Н.І., Тішкіна Н.М., Єсіна Е.В. Методичні рекомендації до виконання і захисту дипломних робіт (для студентів факультету ветеринарної медицини освітнього ступеня «Магістр» спеціальностей 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»). Дніпро: Дніпровськ. держ. аграрно-економ. ун-т, 2018. 54 с.
6. Гандзюк М.П. (Ред.). Основи охорони праці. Підручник (4-е вид.). К. : Каравела, 2008. 384 с.
7. Герасименко В. Г. Биотехнология: Учеб. пособие. К.: Высшая шк., 1986. 343 с.
8. Гончаров В. П., Карпов В. А. Справочник по акушерству и гинекологии животных. М.: Россельхозиздат, 1985. 255 с.
9. Гончаров В. П., Черепяхин Д. А. Акушерство, гинекология и биотехника размножения животных. М.: Колос, 2004. 328 с.
10. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства. Харків: Прапор. 2003. 400 с.
11. Закон України «Про охорону праці». К.: Основа, 2017. 52 с.

12. Зверева Г.В. (Ред.). Довідник з ветеринарного акушерства. К.: Урожай, 1985. 280 с.
13. Калашник И.А. (Ред.). Практикум по общей и частной ветеринарной хирургии. М., 1988. 303 с.
14. Карпов В.А. Акушерство и гинекология мелких домашних животных. М.: Росагропромиздат, 1990. 285 с.
15. Карпов В.А. Акушерство мелких животных. М.: Россельхозиздат, 1984. 240 с.
16. Логвинов Д.Д. Ветеринарное акушерство и гинекология. К.: Урожай, 1964. 436 с.
17. Мазуркевич А.Й., Карповський В.І. (Ред.). Фізіологія тварин: підручник (вид. друге). Вінниця: Нова Книга, 2012. 424 с.
18. Никитин В.Я., Миролюбов М.Г. (Ред.). Ветеринарное акушерство, гинекология и биотехника размножения / (7-е изд., перераб. и доп.). М.: Колос, 1999. 495 с.
19. Панько І.С., Власенко В.М., Левченко В.І., Іздепський В.Й. Патогенетична терапія при запальних процесах у тварин. К не потрібний міжзнаковий інтервал.: Урожай, 1994. 251 с.
20. Петраков К.А., Саленко П.Т., Паннинский С.М. Оперативная хирургия с топографической анатомией животных. М.: Колос, 2008. 453 с.
21. Рудик С.К. (Ред.). Анатомія свійських тварин.: К.: Аграрна освіта, 2001. 574 с.
22. Сайтаниди В.М. (Ред.). Анатомия домашних животных. М.: Колос, 2002. 704 с.
23. Сапронова В.О. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Охорона праці у галузі» для студентів факультету ветеринарної медицини ОС «Магістр». Дніпро: ДДАЕУ, 2019. 38 с.
24. Сапронова В.О. Методичні рекомендації до проведення практичних занять «Техніка безпеки при обслуговуванні сільськогосподарських та дрібних тварин» для студентів факультету ветеринарної медицини ОС «Ма-

гістр». Дніпро: ДДАЕУ, 2018. 55 с.

25. Семенов Б.С. (Ред.). Общая ветеринарная хирургия. М., 2000. 536 с.
26. Симпсон Дж., Ингланд Г., Харви М. (Ред.). Руководство по репродукции и неонатологии собак и кошек. М.: Софион, 2005. 280 с.
27. Студенцов А.П. (Ред.). Ветеринарное акушерство и гинекология (6-е изд., испр. и доп.). М.: Агропромиздат, 1986. 480 с.
28. Студенцов А.П. Ветеринарное акушерство и гинекология: учебник (4-е изд.). М.: Колос, 1970. 520 с.
29. Торранс Э., Муни К. (Ред.). Руководство по эндокринологии мелких домашних животных. М.: Аквариум-Принт, 2006. 312 с.
30. Харенко М.І., Березовський А.В. (Ред.). Довідник по застосуванню фармакологічних засобів в акушерстві, гінекології, андрології та біотехнології відтворення. К.: ДІА, 2011. 255 с.
31. Яблонський В.А., Хомин С.П. (Ред.). Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
32. Hagman R., Ström Holst B., Möller L., Egenvall A. Incidence of pyometra in Swedish insured cats. *Theriogenology*. 2014. Vol. 82, Is. 1. P. 114–120.
33. Jitpean S., Hagman R., Ström Holst B., Höglund O.V., Pettersson A., Egenvall A. Breed variations in the incidence of pyometra and mammary tumours in Swedish dogs. *Reprod Domest Anim*. 2012. Suppl. 6. P. 347–350.
34. Misdorp W. Progestagens and mammary tumors in dogs and cats. *Acta Endocrinol (Copenh)*. 1991. Vol. 125, Is. 1. P. 27–31.
35. Misirlioglu D., Nak D., Sevimli A., Nak Y., Ozyigit M.O., Akkoc A., Cangul I.T. Steroid receptor expression and HER-2/neu (c-erbB-2) oncoprotein in the uterus of cats with cystic endometrial hyperplasia-pyometra complex. *J. Vet. Med. A. Physiol. Pathol. Clin. Med*. 2006. Vol. 53, Is. 5. P. 225–229.
36. Potter K., Hancock D.H., Gallina A.M. Clinical and pathological

features of endometrial hyperplasia, pyometra and endometritis in cats: 79 cases (1980-1985). *J. Am. Vet. Med. Assoc.* 1991 Vol. 198, Is. 8). P. 1427–1431.

6. ДОДАТКИ

Додаток 1

Фото 1. Тварина у стані премедикації

Фото 2. Тварина у стані премедикації

Фото 3. Тварина у стані премедикації та післяопераційній попоні

ПУБЛІКАЦІЇ

SCI-CONF.COM.UA

**FUNDAMENTAL AND
APPLIED RESEARCH IN
THE MODERN WORLD**

**PROCEEDINGS OF XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JUNE 9-11, 2021**

**BOSTON
2021**

FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE MODERN WORLD

Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference
Boston, USA
9-11 June 2021

**Boston, USA
2021**

71. **Кожевнікова Л. В.** 450
 ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
 МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.
72. **Колесник Т. О., Чумакова Н. О., Андрусва О. А.** 456
 ЕКОЛОГІЧНИЙ ІМПЕРАТИВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА
 НАТУРАЛЬНОЇ ШКІРИ.
73. **Колмакова В. М.** 463
 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОСИСТЕМНИХ
 АКТИВІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВОДОЮ.
74. **Коповальчук Н. О.** 467
 ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО
 НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.
75. **Кормич Л. І., Прохоренко А. М.** 474
 ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ТА
 ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.
76. **Корсунський В. О., Шинкарьова М. П.** 479
 ЗОВНІШНЯ ВІЗУАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ НАВІГАЦІЇ В
 СЕРЕДОВИЩІ.
77. **Коршикова Н. Г., Карапиди П. С.** 484
 ОСОБЕННОСТИ ПРОИЗРАСТАНИЯ И РАЗМНОЖЕНИЯ ТИСА
 ЯГОДНОГО (TAXUS VASSATA L.) И ЕГО САДОВЫХ ФОРМ В
 УСЛОВИЯХ КАЛИНИНГРАДСКОЙ ОБЛАСТИ.
78. **Кошимбетова Г. К., Ёлкинов Н. Б.** 491
 ПАТОЛОГИЯ ЖЕЛУДОЧНО-КИШЕЧНОГО ТРАКТА И ЕЕ
 АСПЕКТЫ В ПЕДИАТРИИ.
79. **Кузьміна Н. М.** 494
 ПРО ДЕЯКІ МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
 САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ.
80. **Кулещіова Д. О., Склярів П. М.** 499
 ВІКОВА ТА ПОРОДНА ЗАЛЕЖНІСТЬ ВИНИКНЕННЯ ПІОМЕТРИ У
 КІШОК.
81. **Куцик В. І., Матківська К. В.** 502
 ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ОСНОВНІ
 ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ.
82. **Куцик В. І., Кравець С. В.** 507
 ТІНЬОВИЙ СЕКТОР В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ
 ДЕТІНІЗАЦІЇ.
83. **Кушнірук Н. А., Краснікова Л. В.** 511
 ТУБЕРКУЛЬОЗ З МНОЖИННОЮ ЛІКАРСЬКОЮ СТІЙКІСТЮ,
 МЕТОДИ ПОДОЛАННЯ ПАТОЛОГІЇ.
84. **Ліхошерстова В. Г.** 515
 EASA НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
 СТАРШИХ КУРСІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
 МОРСЬКОГО СПРЯМУВАННЯ.

УДК 619:616:636.8

**ВІКОВА ТА ПОРОДНА ЗАЛЕЖНІСТЬ ВИНИКНЕННЯ
ПІОМЕТРИ У КІШОК**

Кулшова Дар'я Олександрівна
магістрант

Склярів Павло Миколайович
науковий керівник, д. вет. н., професор
Дніпровський державний аграрно
економічний університет
м. Дніпро, Україна

Анотація: визначено вікову схильність та породну залежність виникнення піометри у кішок-пацієнтів ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.».

Встановлено, щонайчастіше піометру ресстрували у кішок віком 5-8 років (41 %), дещо нижчою захворюваність була у вікових групах 2-5 (32 %) та старших 8 років (25 %), а найрідше хворіли кішки до 2-річного віку (2 %).

Виявлено, що найчастіше захворювання відмічалось у кішок британської (26,3 %) та шотландської (23,2 %) порід, а також безпородних – 16,9 %. Представники інших порід хворіли набагато рідше – не більше 1 %.

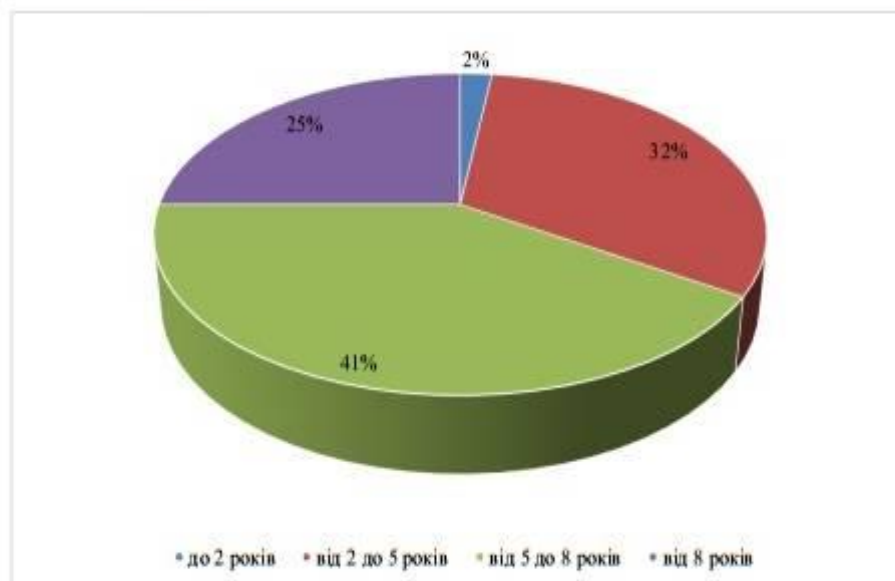
Ключові слова: кішка, піометра, вікова та породна залежність.

Інфекції матки небезпечні не тільки тому, що вони можуть спричинити розрив матки, але також через їх вплив на органи, особливо на нирки. Нині власники тварин і ветеринарні лікарі досить часто використовують гормональні контрацептиви, в тому числі гестагеновмісні препарати, як з метою запобігання небажаної вагітності, так і для корекції статевої охоти. Піометра розвивається після проникнення бактеріями через шийку матки, яка відкривається під час циклу та після вагітності [1, 2, 3].

Очевидно, що відомості про вікову та породну залежність виникнення піометри у кішок, що визначають схильність тварин до розвитку захворювання, можуть бути корисні для розробки програм розведення порід кішок з високим ступенем ризику виникнення піометри і майбутніх досліджень генетичного фону захворювання. Крім того, зіставлення даних по частоті піометри у кішок однієї породи і віку, яким застосовували гормональні контрацептиви, і інтактних тварин може внести корективи в розробку схем регуляції статевої охоти і уточнити показання і протипоказання до їх застосування.

У зв'язку з цими нами визначено вікову та породну залежність виникнення піометри у кішок-пацієнтів ветеринарної клініки фізичної особи підприємця «Овчарова Ю.О.». Ми досліджували 4 вікові групи тварин:

1. до 2 років;
2. від 2 років до 5 років;
3. від 5 до 8 років;
4. старших 8 років.

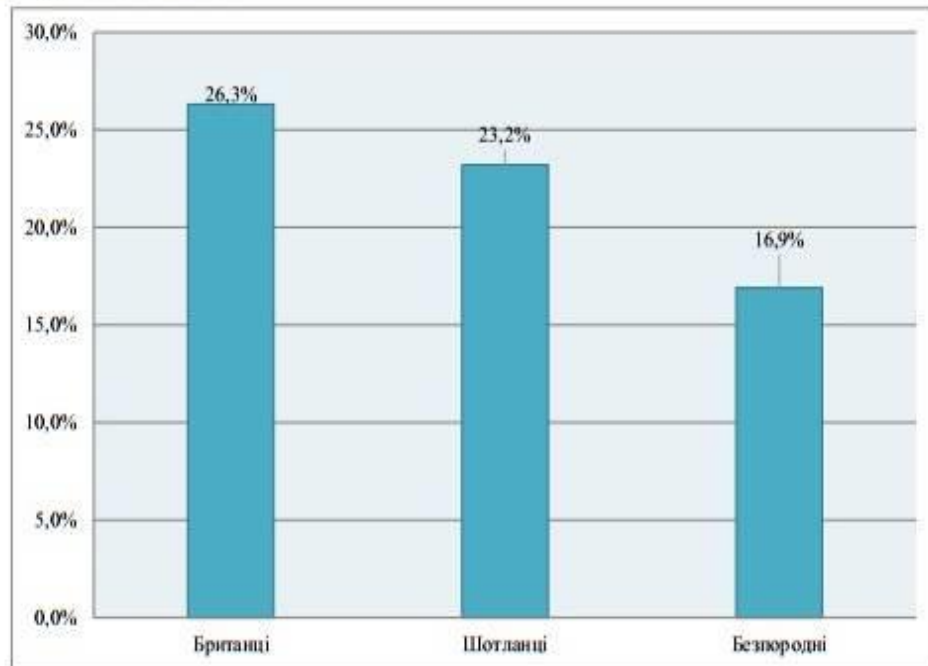

Рис. 1. Вікова схильність захворюваності кішок на піометру

З даних діаграми (рис. 1) можна побачити, що найчастіше піометру реєстрували у кішок віком 5-8 років (41 %), дещо нижчою захворюваність була у вікових групах 2-5 (32 %) та старших 8 років (25 %), а найрідше хворіли

кішки до 2-річного віку (2 %).

Результати визначення породної залежності виникнення піометри у кішок наведено на рис. 2.

Рис. 2. Породна схильність до захворювання кішок на піометру

Нами встановлено, що найчастіше захворювання відмічалось у кішок британської (26,3 %) та шотландської (23,2 %) порід, а також безпородних – 16,9 %. Представники інших порід хворіли набагато рідше – не більше 1 %.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вечтомов В.Я., Гришко Д.С., Ушкалов В.О. та ін. Короткий посібник з ветеринарного акушерства і гінекології. Харків, 2002. 90 с.
2. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства. Харків: Прапор. 2003. 400 с.
3. Карпов В.А. Акушерство и гинекология мелких домашних животных. М.: Росагропромиздат, 1990. 285 с.

CERTIFICATE

is awarded to

Kulieshova Daria

for being an active participant in

XI International Scientific and Practical Conference

“FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE MODERN WORLD”

24 Hours of Participation

(0,8 ECTS credits)

BOSTON

9-11 June 2021

sci-conf.com.ua

